

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Małopolska

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik Nr 3
do Regulaminu konkursu

**Wytyczne do studium wykonalności dla projektów inwestycyjnych
realizowanych w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego
na lata 2007 - 2013 - Schemat 6. 2 C Likwidacja skutków klęsk żywiołowych**

Kraków, czerwiec 2011 r.

WPROWADZENIE

Niniejsze Wytyczne określają wymagania Instytucji Zarządzającej Małopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 (MRPO) w zakresie pożądanej formy oraz zawartości studium wykonalności dla projektów inwestycyjnych aplikujących o dofinansowanie w ramach Schematu 6.2 C Likwidacja Skutków Klęsk Żywiolowych.

Wytyczne przeznaczone są wyłącznie dla projektów realizowanych w związku z wystąpieniem klęsk żywiołowych skutkujących zniszczeniem infrastruktury na obszarze województwa małopolskiego oraz koniecznością jej odbudowy. Z uwagi na zakładany katalog projektów polegających przede wszystkim na przywróceniu zniszczonej infrastruktury do stanu sprzed wystąpienia klęski żywiołowej, w ramach ww. Schematu zaproponowano uproszczoną formę prezentacji projektu w ramach studium wykonalności, koncentrując się na najważniejszych aspektach.

Należy podkreślić, że niniejszy dokument nie zawiera wskazówek na wszystkie okoliczności jakie mogą zaistnieć w projekcie, dlatego też dopuszcza się zastosowanie odmiennych rozwiązań (pod warunkiem ich uzasadnienia), jeżeli tych postulowanych w Wytycznych nie da się zastosować lub ich zastosowanie jest nielogiczne, niecelowe.

Oprócz podanych obligatoryjnych elementów, studium wykonalności może zawierać dodatkowe informacje dotyczące tych aspektów projektu, które zdaniem Beneficjenta zostały zbyt ogólnie opisane we wniosku aplikacyjnym.

W przypadku braku uregulowań w niniejszych Wytycznych, należy skorzystać z innych dokumentów, w szczególności:

- a) Metodologia przeprowadzania analizy kosztów i korzyści. Wytyczne, Nowy okres programowania 2007-2013, Dokument roboczy nr 4, Bruksela,
- b) Przewodnik do analizy kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych (ang. Guide to Cost-Benefit Analysis of investment Project), Komisja Europejska 2008 r.,
- c) Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód, Warszawa, 15 stycznia 2009 r.,
- d) Instrukcja oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć drogowych i mostowych dla dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich, Instytut Badawczy Dróg i Mostów, Warszawa, Luty 2008.

Spis treści

SŁOWNIK STOSOWANYCH POJĘĆ.....	4
1 Wstęp.....	6
2 Zakres rzeczowy.....	6
3 Tło i uzasadnienie projektu.....	6
3.1 Stan aktualny.....	6
3.2 Identyfikacja problemów.....	6
3.3 Analiza opcji.....	7
4 Wskaźniki produktu i rezultatu.....	7
5 Analiza instytucjonalna.....	7
6 Analiza oddziaływania na środowisko oraz wpływ na polityki horyzontalne.....	8
7 Promocja projektu w tym informacja na temat źródeł dofinansowania projektu ...	8
8 Informacja na temat podatku VAT.....	9
9 Analiza finansowa.....	10
9.1 Założenia do analizy finansowej.....	11
9.2 Projekcja przepływów pieniężnych.....	13
9.2.1 Nakłady inwestycyjne.....	14
9.2.2 Nakłady odtworzeniowe.....	14
9.2.3 Prognoza przychodów operacyjnych.....	15
9.2.4 Prognoza kosztów operacyjnych.....	16
9.2.5 Wartość rezydualna.....	18
9.2.6 Zapotrzebowanie na kapitał obrotowy netto.....	18
9.3 Ustalenie poziomu dofinansowania projektu z MRPO.....	19
9.4 Obliczenie wskaźników efektywności finansowej.....	22
9.5 Źródła finansowania projektu i weryfikacja finansowej trwałości dla scenariusza z projektem.....	23
9.5.1 Źródła finansowania.....	23
9.5.2 Trwałość finansowa dla scenariusz z projektem.....	24
9.6 Pro forma sprawozdania finansowe.....	25
10 Analiza kosztów i korzyści.....	25
Wzory tabel do analizy finansowej.....	26

SŁOWNIK STOSOWANYCH POJĘĆ

Analiza ekonomiczna: analiza posługująca się wartościami ekonomicznymi, które odzwierciedlają wartości, jakie społeczeństwo byłoby gotowe zapłacić za określone dobro lub usługę. Analiza ekonomiczna wycenia wszystkie czynniki zgodnie z ich wartością użytkową lub kosztem alternatywnym dla społeczeństwa.

Analiza finansowa: umożliwia dokładne prognozowanie wpływów, które pokryją przyszłe wydatki. Wykonanie analizy finansowej pozwala:

- 1) ustalić poziom dofinansowania projektu,
- 2) obliczyć wskaźniki efektywności finansowej, w oparciu o koncepcję zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto,
- 3) zweryfikować i zagwarantować zrównoważone saldo przepływów pieniężnych (weryfikacja trwałości finansowej).

Analiza trwałości finansowej: ma na celu weryfikację czy posiadane zasoby finansowe wystarczą na pokrycie wydatków w okresie odniesienia. Trwałość finansowa inwestycji zostaje potwierdzona, jeśli skumulowane przepływy netto w kolejnych latach okresu odniesienia są równe lub powyżej zera.

Ceny bieżące (ceny nominalne): ceny występujące faktycznie w danym czasie. Ceny takie uwzględniają inflację i należy je odróżniać od cen stałych.

Ceny stałe (ceny realne): ceny w roku bazowym, stosowanie których pozwala wyeliminować wpływ inflacji na dane ekonomiczne.

Dyskontowanie: proces dostosowywania przyszłej wartości wpływu lub wydatku do ich bieżącej wartości przy użyciu stopy dyskontowej, poprzez przemnożenie przyszłej wartości przez współczynnik dyskontowy, który maleje wraz z upływem czasu.

Duże projekty: zgodnie z zapisami art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późn. zm. są to projekty, których całkowity koszt przekracza 50 mln EUR.

Faza eksploatacji: okres ekonomicznego życia projektu obejmujący jego wpływy i wydatki.

Faza inwestycyjna: obejmuje wydatki związane z rzeczową realizacją projektu, m. in. koszty robót budowlanych, zakupu i instalacji środków trwałych, zakupu nieruchomości itp.

Faza przygotowawcza: obejmuje wydatki związane m. in. z przygotowaniem dokumentacji technicznej, koncepcji budowlanej, kosztorysów, studium wykonalności, map itp.

Finansowa stopa zwrotu (FRR): wewnętrzna stopa zwrotu (zob. definicja poniżej) obliczona przy użyciu wartości finansowych i wyrażająca zyskowność finansową projektu.

Kapitał obrotowy netto: różnica pomiędzy bieżącymi aktywami a bieżącymi pasywami.

Koszty operacyjne: całość kosztów poniesionych w związku z eksploatacją i utrzymaniem inwestycji przedstawione w układzie rodzajowym.

Nakłady inwestycyjne: nakłady bezpośrednio związane z realizacją projektu (tj. nakłady poniesione na poszczególnych etapach realizacji projektu obejmujące zarówno wydatki kwalifikowane jak i niekwalifikowane), występujące do momentu oddania do użytkowania majątku powstałego w wyniku realizacji projektu.

Okres odniesienia (okres referencyjny, horyzont czasowy): okres, za który należy sporządzić projekcje przepływów pieniężnych generowanych przez projekt, liczony od roku poniesienia pierwszych wydatków na rzecz projektu. Okres odniesienia obejmuje fazę przygotowawczą oraz fazę inwestycyjną (realizacji projektu) i fazę eksploatacji.

Projekt generujący dochód netto: w myśl art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późn. zm. to projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Funduszu Spójności, którego całkowity koszt przekracza 1 mln EUR i obejmuje inwestycję w infrastrukturę, korzystanie z której podlega opłatom ponoszonym bezpośrednio przez korzystających oraz projekt pociągający za sobą sprzedaż gruntu lub budynków lub dzierżawę gruntu lub najem budynków, lub wszelkie inne odpłatne świadczenie usług, dla których wartość bieżąca przychodów w rozumieniu art. 55 ust. 1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 przewyższa wartość bieżącą kosztów operacyjnych.

Przychody operacyjne: oczekiwane, należne jednostce kwoty za sprzedane produkty, towary, materiały i inne rzeczowe oraz finansowe składniki zasobów majątkowych.

Sytuacja scenariusz przed wystąpieniem klęski: pokazanie (przez pryzmat wpływów i wydatków) jak wyglądała dotychczasowa działalność/ funkcjonowanie infrastruktury.

Sytuacja scenariusz „bez projektu” lub „z projektem”: w analizie porównanie pomiędzy wydatkami i wpływami w sytuacji „z projektem” a wydatkami i wpływami przy braku realizacji projektu („bez projektu”), w celu zmierzenia dodatkowych wydatków i wpływów, które można przypisać projektowi.

Stopa dyskontowa: stopa względem której przyszłe wartości sprowadza się do wartości bieżącej.

Wartość całkowita projektu: obejmuje wszystkie wydatki kwalifikowane i niekwalifikowane projektu poniesione w fazie przygotowawczej oraz inwestycyjnej, tj. do momentu zakończenia realizacji rzeczowo-finansowej, wraz z podatkiem VAT.

Wartość rezydualna: wartość netto majątku ujęta w ostatnim roku okresu odniesienia.

Wewnętrzna stopa zwrotu: stopa dyskontowa, przy której zaktualizowana wartość netto strumienia wpływów i wydatków równa jest 0. Będzie to finansowa stopa zwrotu (FRR), jeśli szacunek wartości oparty jest na rynkowych cenach.

Wpływ: każde zwiększenie stanu środków pieniężnych podmiotu (projektu). Przy czym nie wszystkie wpływy są jednocześnie przychodami. Przy porównywaniu wpływów z przychodami istnieje możliwość rozbieżności czasowej pomiędzy nimi, która odzwierciedlona jest w postaci zmiany stanu należności i rozliczeń międzyokresowych np. wystawienie dowodu sprzedaży z odroczonym terminem płatności (powstanie przychodu i należności) poprzedza wpływ środków pieniężnych (uregulowanie należności). Przykładem wpływów, które nie prowadzą do powstania przychodów jest np. zaciągnięcie kredytów, pożyczek itp.

Wskaźnik „luki w finansowaniu”: część zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych, która nie jest pokryta zdyskontowanym dochodem netto z projektu, generowanym w okresie odniesienia.

Wydatek: każde zmniejszenie stanu środków płatniczych podmiotu (projektu). Przy czym nie wszystkie wydatki są jednocześnie kosztami. Przykładem wydatków, które nie prowadzą do powstania kosztów jest np. spłata kredytów bankowych, wypłata z zysku itp.

Wydatki inwestycyjne: suma wydatków fazy przygotowawczej i inwestycyjnej.

Zaktualizowana wartość netto (NPV): suma otrzymana po pomniejszeniu zdyskontowanej wartości oczekiwanych wpływów inwestycji o zdyskontowaną wartość oczekiwanych wydatków.

Zasada „zanieczyszczający płaci”: wynika z postanowień Traktatu o WE dotyczących wspólnej polityki w zakresie ochrony środowiska. Zgodnie z tą zasadą sprawcy szkód w środowisku powinni ponosić koszty zapobiegania tym szkodom lub naprawiania ich skutków.

1 Wstęp

We wstępie winny znaleźć się informacje na temat:

- Tytułu projektu,
- Nazwy Beneficjenta,
- Nazwy Operatora zarządzającego projektem (jeśli występuje),
- Przedmiotu projektu i miejsca jego realizacji,
- Wielkości nakładów inwestycyjnych (netto/brutto) w podziale na koszty kwalifikowane i niekwalifikowane z wyodrębnieniem podatku VAT.

2 Zakres rzeczowy¹

W tym punkcie należy przedstawić harmonogram nakładów inwestycyjnych wraz z opisem zakresu rzeczowego projektu oraz przyjętych rozwiązań technologicznych.

Jeśli projekt składa się z kilku elementów (np. remont odcinka chodnika, placu, obiektu itp.) każdy z elementów należy wyróżnić i opisać, tak aby możliwa była pełna identyfikacja całego projektu.

W przypadku, gdy planowane do wykonywania prace wykraczają poza zakres związany z przywróceniem stanu infrastruktury sprzed wystąpienia klęsk żywiołowych (np. remont dłuższego odcinka drogi niż wskazany w protokole zniszczeń), należy opisać ów dodatkowy zakres, dowodząc jednocześnie (w powiązaniu z analizą opcji) celowości wykonania prac w szerszym zakresie. Należy przy tym pamiętać, że co do zasady, w projektach polegających na likwidacji skutków klęsk żywiołowych, kwalifikowane są jedynie wydatki związane z przywróceniem stanu infrastruktury sprzed wystąpienia klęski żywiołowej.

3 Tło i uzasadnienie projektu

3.1 Stan aktualny²

Należy opisać stan aktualny wskazując skalę zniszczeń w infrastrukturze spowodowanych przez żywioł. Opis należy poprzeć skwantyfikowanymi danymi, pochodzącymi np. z protokołów zniszczeń w zakresie liczby zniszczonych obiektów, ich powierzchni, wartości itp.

3.2 Identyfikacja problemów

Na podstawie opisu stanu aktualnego należy wskazać problemy i zagrożenia jakie powoduje lub może powodować zniszczona infrastruktura (m. in. zagrożenie bezpieczeństwa użytkowników, mieszkańców, ryzyko katastrofy budowlanej, ekologicznej), w przypadku gdy niezbędne prace nie zostaną wykonane (opis zaniechania działań).

¹ Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z informacjami przedstawionymi we wniosku aplikacyjnym, przy czym w studium wykonalności Beneficjent winien przedstawić szerszy opis zakresu rzeczowego.

² Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z informacjami wskazanymi w protokole zniszczeń.

3.3 Analiza opcji

Należy wskazać możliwe do realizacji warianty inwestycyjne, przyczyniające się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów. Rozważane warianty mogą dotyczyć lokalizacji (np. odbudowa obiektu lub budowa w innym miejscu), technologii, zakresu rzeczowego. Rozważane opcje można przedstawić np. przy wykorzystaniu analizy SWOT.

4 Wskaźniki produktu i rezultatu³

Opisany zakres rzeczowy należy skwantyfikować podając **produkty projektu**. Przy czym za produkt projektu rozumie się bezpośredni, materialny efekt realizacji poszczególnych działań w ramach przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość drogi, chodnika, oddana do użytku powierzchnia itp.).

Ponadto należy wskazać, w skwantyfikowanej formie, bezpośrednie **rezultaty projektu** czyli bezpośrednie i natychmiastowe korzyści dla otoczenia po zakończeniu projektu.

5 Analiza instytucjonalna

W tym punkcie należy podać informacje na temat:

- statusu prawnego Beneficjenta (jego formy prawnej),
- dokumentów regulujących jego funkcjonowanie,
- innych istotnych danych określających funkcjonowanie Beneficjenta oraz ewentualnych partnerów projektu,
- Operatora zarządzającego projektem.

Z powyższego opisu winno jasno wynikać jakie podmioty będą zaangażowane w fazie przygotowawczej, inwestycyjnej i eksploatacji projektu, jakie będą ich zadania i na jakiej podstawie zostały do tego powołane (np. akty prawne, porozumienia).

Powyższy opis należy ograniczyć jedynie do informacji istotnych z punktu widzenia realizacji (przedmiotu) projektu. *Jeśli np. gmina zakłada w projekcie remont odcinków dróg gminnych, to należy jedynie wskazać ustawowe obowiązki gminy w zakresie utrzymania dróg publicznych (bez konieczności prezentacji całego katalogu ustawowych zadań gminy).*

Dodatkowo w tym punkcie należy opisać przygotowanie Beneficjenta od strony organizacyjnej do realizacji projektu. Ponadto należy udzielić odpowiedzi na pytanie czy odnowiona infrastruktura będzie wykorzystywana zgodnie z jej dotychczasowym przeznaczeniem, czy też będzie pełniła dodatkowe funkcje (np. w zakresie działalności kulturalnej, edukacyjnej itp.).

³ Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z informacjami przedstawionymi we wniosku aplikacyjnym, przy czym w studium wykonalności Beneficjent winien przedstawić pełniejszy zakres wskaźników produktu i rezultatu.

6 Analiza oddziaływania na środowisko oraz wpływ na polityki horyzontalne

W tym punkcie należy przedstawić krótką informację na temat wpływu projektu na środowisko poprzez streszczenie raportu z oceny wpływu na środowisko.

W przypadku projektów, dla których nie jest wymagane sporządzenie ww. dokumentu, należy wskazać podstawę prawną wyłączenia, a następnie opisać, czy założenia dotyczące projektu oraz przyjęte rozwiązania techniczne i technologiczne są przyjazne środowisku. Dodatkowo należy przywołać wszelkie decyzje/opinie właściwych organów określających zasady realizacji projektu w kontekście ochrony środowiska. W tym celu należy przedstawić krótką charakterystykę środowiska, na które projekt może oddziaływać na etapie realizacji, opis uciążliwości realizowanego projektu dla środowiska oraz sposobu minimalizacji negatywnych oddziaływań, także w przypadku ewentualnej awarii lub likwidacji projektu.

W analizie oddziaływania na środowisko projektu, który składa się z kilku elementów, należy wyróżnić każdy z elementów i opisać pod względem wymagań środowiskowych i wpływu na środowisko.

Ponadto należy przedstawić informację na temat co najmniej neutralnego wpływ projektu w zakresie⁴:

- równości szans kobiet i mężczyzn,
- równości osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych,
- równości obszarów miejskich i wiejskich,
- zrównoważonego rozwoju.

Przy czym neutralny wpływ oznacza, że projekt spełnia wyznaczone w danym zakresie minimum (np. limity zanieczyszczeń) lub też że brak jest bezpośredniego, logicznego powiązania pomiędzy realizowanym projektem a daną polityką. Wszelkie działania podejmowane przez Beneficjenta wykraczające poza niezbędne minimum, będą traktowane jako pozytywny wpływ (np. stosowanie technologii szczególnie przyjaznych środowisku).

7 Promocja projektu w tym informacja na temat źródeł dofinansowania projektu

Planując realizację projektu ze środków EFRR należy mieć na uwadze obowiązek promocji źródeł dofinansowania projektu w oparciu o wytyczne dotyczące informacji i promocji dla okresu programowania 2007-2013, tj. Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące EFRR, EFS oraz FS oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie EFRR oraz regulamin konkursu opracowany przez IZ.

⁴Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późn. zm. na państwa członkowskie wdrażające fundusze strukturalne nałożony został obowiązek stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminacji, a także zasady zrównoważonego rozwoju i propagowania ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego.

8 Informacja na temat podatku VAT

W tym punkcie należy przedstawić założenia w zakresie podatku VAT w ramach projektu, poprzez wskazanie informacji na temat prawnej możliwości odzyskania przez Beneficjenta/Operatora podatku VAT w fazie przygotowawczej, inwestycyjnej oraz eksploatacyjnej, w szczególności należy określić:

- podstawę prawną zwolnienia,
- planowany sposób przekazania infrastruktury powstałej w wyniku realizacji projektu⁵,
- planowany sposób wykorzystania infrastruktury poprzez wskazanie działalności operacyjnej Beneficjenta/Operatora⁶,

W przypadku Beneficjentów/Operatorów, którzy dokonują częściowego odliczenia podatku VAT, należy dodatkowo określić:

- strukturę czynności będącą podstawą do rozliczenia podatku VAT proporcją (należy wskazać i opisać czynności nieopodatkowane, czynności opodatkowane, czynności zwolnione przypisując im % udziały),
- wyliczenia dotyczące obowiązującej struktury.

Dokonując opisu założeń w zakresie kwalifikowalności podatku VAT należy mieć na uwadze, iż podatek VAT stanowi:

- **wydatek kwalifikowalny** w przypadku, gdy nie istnieje prawna możliwość jego odzyskania.
- **wydatek niekwalifikowalny** w przypadku, gdy istnieje prawna możliwość jego odzyskania.

W przypadku, gdy nie istnieje prawna możliwość odzyskania podatku VAT (podatek VAT jest kwalifikowany) analizę finansową należy przeprowadzić w kwotach brutto.

W przypadku, gdy istnieje prawna możliwość odzyskania podatku VAT (podatek VAT jest nie kwalifikowany) analizę finansową należy przeprowadzić w kwotach netto.

Możliwość częściowego odliczenia podatku VAT

Jeżeli w **fazie przygotowawczej i inwestycyjnej** istnieje prawna możliwość odzyskania części podatku VAT przez Beneficjenta należy ten fakt uwzględnić w analizie finansowej w Arkuszu „Wyniki” w *Tabeli I Nakłady inwestycyjne i odtworzeniowe projektu*, w pozycjach:

- *wydatki kwalifikowane – w tym podatek VAT* (ta część podatku VAT, która nie podlega odliczeniu) lub/i,
- *wydatki niekwalifikowane – w tym podatek VAT* (ta część podatku VAT, która podlega odliczeniu lub/i podatek VAT od wydatków niekwalifikowanych).

Jeżeli istnieje prawna możliwość odzyskania części podatku VAT od **wydatków fazy eksploatacyjnej**, należy ten fakt uwzględnić w analizie finansowej w Arkuszu „Wyniki” w *Tabeli II Przychody i koszty operacyjne projektu*, w pozycji *Podatki i opłaty (tą część podatku VAT, która nie podlega odliczeniu)*. Same przychody i koszty (wydatki) operacyjne należy pokazać w kwotach netto.

Przygotowanie analizy zarówno w kwotach netto jak i brutto wymaga przedstawienia szczegółowych wyjaśnień w tym zakresie, które umożliwią ocenę poprawności

⁵ Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z zapisami rozdziału 5 Analiza instytucjonalna.

⁶ Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z zapisami rozdziału 5 Analiza instytucjonalna.

dokonanych założeń i wyliczeń. Wyjaśnienia te powinny wskazywać które pozycje uwzględniają podatek VAT, a które zostały określone w kwotach netto.

9 Analiza finansowa

Analiza finansowa przeprowadzona dla projektów aplikujących o dofinansowanie ze środków UE stanowi podstawę do oszacowania poziomu dofinansowania, w tym poziomu dofinansowania dla projektów generujących dochód netto⁷. Ponadto celem analizy finansowej jest wykazanie, że zapewnione przez Beneficjenta/Operatora środki finansowe będą wystarczające do sfinansowania projektu w fazie przygotowawczej, inwestycyjnej, a następnie eksploatacyjnej.

Analiza finansowa winna dostarczyć informacji na temat:

- nakładów inwestycyjnych
- nakładów odtworzeniowych (jeśli występuje konieczność ich poniesienia),
- przychodów operacyjnych,
- kosztów operacyjnych,
- wartości rezydualnej,
- poziomu dofinansowania,
- przepływów finansowych,
- wskaźników efektywności finansowej,
- trwałości finansowej.

Analiza finansowa winna być sporządzona w edytowalnym pliku Excel stanowiącym załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu.

IZ MRPO dopuszcza możliwość przygotowania analizy finansowej w formule opisowej, bez konieczności budowania modelu finansowego w załączniku Excel, w przypadku projektów o całkowitej wartości poniżej 1 mln euro⁸, których przedmiotem będą prace związane wyłącznie z przywróceniem do pierwotnego stanu (zniszczonej przez żywioł) infrastruktury (np. remont i osuszenie podpiwniczeń, wzmocnienie fundamentów, wykonanie drenaży, zabezpieczeń skarp itp.)

Uproszczenia w ww. zakresie wprowadzono z uwagi na fakt, iż w projektach polegających na przywróceniu pierwotnego stanu i funkcjonalności infrastruktury nie przewiduje się wystąpienia znaczących zmian w zakresie kosztów i przychodów. W konsekwencji dla ww. projektów poziom dofinansowania ustalany będzie w oparciu o poziom wskazany w Uszczegółowieniu/ Regulaminie konkursu.

Zastosowanie uproszczenia wymaga od Beneficjenta uzasadnienia, że spełnia ww. warunki.

Opisowa formuła analizy finansowej winna dostarczyć jednoznacznej odpowiedzi na pytania:

1. Jakie koszty, kiedy i w jakiej wysokości będą poniesione (harmonogram nakładów inwestycyjnych),
2. Jakie będą źródła finansowania projektu w całym okresie odniesienia,
3. Czy i jakie skutki finansowe będą wynikiem realizacji projektu.

⁷Zgodnie z zapisami art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późn. zm. dla projektów generujących dochód obliczenia poziomu dofinansowania należy ustalić w oparciu o metodologię luki w finansowaniu.

⁸Jeżeli całkowita wartość projektu, w wyniku realizacji, wzrośnie powyżej 1 mln euro koniecznym będzie zbudowanie modelu finansowej i przedłożenie nowej analizy IZ MRPO.

Jednocześnie, IZ MRPO zastrzega sobie prawo wezwania Beneficjenta do przygotowania dodatkowych wyliczeń (projekcji finansowych) w przypadku wątpliwości co do skutków finansowych w okresie odniesienia.

W pozostałych projektach w ramach ww. Schematu koniecznym będzie zbudowanie modelu finansowego na odpowiednim załączniku nr 4, zgodnie z zapisami niniejszych Wytycznych.

9.1 Założenia do analizy finansowej

I. Analiza finansowa winna być przeprowadzona w oparciu o metodologię zdyskontowanego przepływu środków pieniężnych (*ang. Discounted Cash Flow*) zwaną dalej **metodologią/analizą DCF**.

Metodologia DCF oparta jest na następujących założeniach:

- podane informacje i dane liczbowe winny odpowiadać dokumentacji technicznej, obowiązującym normom, cenom rynkowym i danym statystycznym,
- analizy finansowe należy wykonywać kierując się zasadami rzetelności oraz ostrożności wyceny,
- **wszelkie wielkości finansowe** przyjęte w ramach analizy finansowej (m. in. nakłady inwestycyjne, przychody operacyjne, koszty operacyjne) dotyczące projektu (określające przepływy pieniężne projektu), ujmowane są **z punktu widzenia podmiotów zaangażowanych finansowo w realizację projektu, tj. Beneficjenta/Operatora**. W przypadku gdy w realizację projektu zaangażowanych jest więcej niż jeden podmiot (np. projekt realizowany jest przez związek międzygminny, centrum transferu technologii, urząd miasta i zarząd budynków komunalnych itp.) analizę finansową należy przeprowadzić oddzielnie dla każdego z tych podmiotów, a następnie należy przedstawić analizę skonsolidowaną (tzn. ujęcie przepływów obliczonych wcześniej dla zaangażowanych podmiotów z wyeliminowaniem wzajemnych rozliczeń związanych z realizacją projektu),
- analiza finansowa uwzględnia **wyłącznie przepływy środków pieniężnych**, tj. rzeczywistą kwotę pieniężną wypłacaną lub otrzymywaną w ramach danego projektu. W rezultacie **nie mogą** być przedmiotem analizy DCF niepieniężne pozycje rachunkowe takie jak np. **amortyzacja**,
- **rezerwa na nieprzewidziane wydatki będzie kosztem niekwalifikowanym** z uwagi na fakt, iż *Podręcznik kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013* dopuszcza możliwość wykonania robót dodatkowych w wysokości do 5% kosztów kwalifikowanych projektu wynikających z umowy o dofinansowanie projektu,
- analiza finansowa uwzględnia **przepływy pieniężne w tym roku**, w którym zostały one dokonane lub planowane jest ich dokonanie,
- analiza finansowa uwzględnia **wartość rezydualną**,
- wszędzie tam, gdzie to możliwe analiza finansowa winna być przeprowadzona w oparciu o dane historyczne (dla zamkniętych okresów) oraz przewidywane trendy w przyszłości,
- analiza finansowa uwzględnia zmianę wartości pieniądza w czasie, co oznacza, że przepływy środków pieniężnych, obliczone dla kolejnych lat okresu odniesienia, podlegają dyskontowaniu przy zastosowaniu stopy dyskontowej. W celu dokonania obliczeń należy przyjąć, jednakową dla całego okresu odniesienia, stopę dyskontową **na poziomie 5%** dla analiz przeprowadzonych w **cenach stałych** lub **na poziomie 8%** dla analiz przeprowadzonych w **cenach bieżących**.

II. Za rok obrotowy należy przyjąć rok kalendarzowy.

- III. Prognoza przepływów pieniężnych winna być sporządzona w jednostce pieniężnej – **w PLN (zaokrąglone do pełnych złotych)**. Poszczególne elementy przepływów pieniężnych należy kalkulować **w cenach stałych** lub w **cenach bieżących**. Przy czym wybór i zastosowanie cen w analizie należy uzasadnić.
- IV. Projekcja skumulowanych przepływów pieniężnych dokonywana na potrzeby weryfikacji trwałości finansowej winna być sporządzona w ujęciu rocznym.
- V. **Okres odniesienia** za który należy sporządzić prognozę przepływów środków pieniężnych generowanych przez projekt, winien stanowić sumę okresów ponoszenia nakładów inwestycyjnych (faza przygotowawcza + faza inwestycyjna) i fazy eksploatacyjnej określonej poniżej.

Długość fazy eksploatacji w zależności od sektora wynosi:

- Energetyka - 20 lat,
- Gospodarka wodna i środowisko naturalne - 30 lat,
- Kolejnictwo – 30 lat,
- Porty morskie i lotnicze – 25 lat,
- Drogi – 25 lat,
- Przemysł – 10 lat,
- Inne (nie wymienione wyżej) – 15 lub 20 lat⁹.

Czyli:

okres odniesienia = faza przygotowawcza + faza inwestycyjna + faza eksploatacyjna
(określona w Wytycznych)

Dopuszcza się skrócenie fazy eksploatacji w uzasadnionych, ekonomicznym czasem eksploatacji produktu/ów projektu, przypadkach.

- VI. Przepływy pieniężne winny być dyskontowane na pierwszy rok przyjętego okresu odniesienia $t=1$. Przy czym **za pierwszy rok należy przyjąć rok poniesienia pierwszych nakładów na rzecz projektu**, zaś za pierwszy rok fazy eksploatacji, należy przyjąć pierwszy, pełny rok po zakończeniu fazy inwestycyjnej (np. jeśli inwestycja kończy się w czerwcu 3-go roku – to faza eksploatacji zaczyna się w 4-tym roku).

Zasada ta dotyczy jedynie sposobu ustalania długości okresu odniesienia. Projekcja przepływów pieniężnych winna zostać przedstawiona wg. rzeczywiście planowanych do poniesienia kosztów i uzyskiwanych przychodów operacyjnych.

- VII. Punktem wyjścia prognoz finansowych winny być dane finansowo–księgowe podmiotów eksploatujących przedsięwzięcie/system w danej jednostce sektora finansów publicznych/przedsiębiorstwie za rok poprzedni (jeżeli takie dane nie będą dostępne projekcja winna opierać się na danych finansowo-księgowych obejmujących ostatni dostępny okres np. kwartał, półrocze). W analizie należy wykorzystać informacje zawarte w koncepcji technicznej. W przypadku gdy dane historyczne nie będą dostępne może zostać wykorzystana wiedza ekspercka.
- VIII. Założenia makroekonomiczne przyjęte na potrzeby analizy finansowej winny opierać się na możliwie najbardziej aktualnych prognozach. W tym celu należy korzystać z danych

⁹ Kategoria „Inne”, gdzie okres eksploatacji to 15 lub 20 lat, może obejmować projekty dotyczące obiektów kubaturowych (tj. np. szkoły, sale gimnastyczne) oraz zakup urządzeń. W celu dokonania obliczeń dla obiektów kubaturowych należy przyjąć 20 letni okres eksploatacji z uwagi na dłuższy okres życia tych obiektów. Z kolei dla projektów polegających na zakupie urządzeń, których w większości czas ekonomicznego życia nie przekracza 15 lat należy przyjąć 15 letni okres eksploatacji. W przypadku projektów, których przedmiotem jest równocześnie budowa obiektu oraz zakup urządzeń należy przyjąć 20-letni okres eksploatacji.

zawartych w Zaktualizowanych Wariantach Rozwoju Gospodarczego Polski¹⁰. Należy stosować wartości dla scenariusza podstawowego dla wskazanego okresu. Dla pozostałego okresu analizy finansowej (wykraczającego poza wskazany okres) należy stosować wartości, jak z ostatniego roku ww. prognoz.

W przypadku, gdy znane są już rzeczywiste wartości danych makroekonomicznych dla lat będących przedmiotem analizy, powinny być one wykorzystane zamiast danych pochodzących ze scenariuszy.

!Plik Excel: Informacje na temat przyjętych danych i założeń (w tym założeń makroekonomicznych) wraz z podaniem źródła ich pozyskania, należy przedstawić w załączniku Excel, w Arkuszu „Założenia”.

9.2 Projekcja przepływów pieniężnych

Podstawą ustalenia przepływów pieniężnych w projekcie jest określenie następujących wielkości:

- nakładów inwestycyjnych obejmujących: wydatki fazy przygotowawczej i inwestycyjnej w podziale na koszty kwalifikowane i niekwalifikowane,
- nakładów odtworzeniowych,
- przychodów operacyjnych,
- kosztów operacyjnych,
- wartości rezydualnej,
- zapotrzebowania na kapitał obrotowy.

Analiza finansowa dla Schematu 6.2 C winna zostać przygotowana w oparciu o **model różnicowy**.

W ramach modelu różnicowego dopuszczalne jest stosowanie dwóch podejść:

1. strumienie wpływów i wydatków, szacowane są jako różnica pomiędzy strumieniami, dla scenariusza „podmiot z projektem” (Beneficjent/Operator z inwestycją) oraz strumieniami, dla scenariusza „podmiot bez projektu” (Beneficjent/ Operator bez inwestycji),
2. strumienie wpływów i wydatków, szacowane są jako różnica pomiędzy strumieniami, dla scenariusza „działalność gospodarcza z projektem” oraz strumieniami i dla scenariusza „działalność gospodarcza bez projektu”.

Przy czym za pojęcie działalności gospodarczej można rozumieć:

- usługę (działalność) / pakiet usług oferowanych w obrębie zdefiniowanego obszaru,
- usługę (działalność) / pakiet usług oferowanych w ramach kilku regionów,
- inne.

Projekcje należy przedstawić dla: „scenariusza bez projektu” i „scenariusza z projektem”, a następnie wskazać różnicę dla poszczególnych wielkości. Dodatkowo w Arkuszu „Założenia - scenariusz bez projektu” należy wskazać osiągnięte, przed wystąpieniem klęski żywiołowej, przez Beneficjenta koszty oraz przychody operacyjne funkcjonowania infrastruktury. Przedstawione dane finansowe dla sytuacji przed wystąpieniem klęski żywiołowej winny odpowiadać danym historycznym. Ponadto w przypadku przychodów operacyjnych należy wskazać jakie produkty/ towary/usługi były

¹⁰ Prognozy są zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

sprzedawane, w jakiej ilości i cenie.

Jeśli projekt składa się z kilku elementów (np. remont odcinka chodnika, placu, obiektu itp.), wówczas każdy z elementów należy przeanalizować z osobna, pod kątem spodziewanych skutków finansowych. Obliczenia w tym zakresie należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”. Kolejnym etapem budowania modelu finansowego będzie połączenie danych w ramach danego scenariusza w załączniku Excel w Arkuszu „Wyniki”. Punktem wyjścia dla „scenariusza bez projektu” winny być dane finansowe dotyczące funkcjonowania infrastruktury w obecnym zakresie, tj. po wystąpieniu klęski żywiołowej. Przewiduje się, iż w większości przypadków, zniszczona w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, infrastruktura będzie funkcjonować w ograniczonym zakresie lub nie będzie funkcjonować wcale. Jednakże założono również, iż mogą wystąpić sytuacje, gdy klęska żywiołowa nie miała bezpośredniego wpływu na obecny zakres funkcjonowania (np. zalane podpiwniczenia), jednakże w dłuższej perspektywie czasu, przy braku inwestycji, zakres funkcjonowania infrastruktury zostałby ograniczony (np. ze względów bezpieczeństwa czy wymogów sanitarnych). W konsekwencji w celu przygotowania „scenariusza bez projektu” należy w oparciu o bieżące dane przeprowadzić prognozę przyszłych kosztów i przychodów operacyjnych, które generowałaby przedmiotowa infrastruktura, gdyby inwestycja nie była realizowana.

Punktem wyjścia dla „scenariusza z projektem” będą plany związane z funkcjonowaniem (wykorzystaniem) infrastruktury po realizacji projektu.

9.2.1 Nakłady inwestycyjne

Należy przedstawić szczegółowy harmonogram nakładów inwestycyjnych wraz z określeniem źródła ich szacunków (np. kosztorys inwestorski, przetarg, doświadczenie inwestora, oferty potencjalnych wykonawców).¹¹

Harmonogram winien być przygotowany:

- w układzie kwartalnym,
- obejmując nakłady fazy przygotowawczej i inwestycyjnej,
- z podziałem na wydatki kwalifikowane i niekwalifikowane,
- z wyodrębnieniem kwoty podatku VAT.

!Plik Excel: Informacje na temat harmonogramu nakładów inwestycyjnych należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”.

9.2.2 Nakłady odtworzeniowe

Z uwagi na specyfikę projektów objętych Schematem 6.2 C polegających na przywróceniu stanu infrastruktury sprzed wystąpienia klęski żywiołowej, przewiduje się, iż nakłady odtworzeniowe w większości przypadków nie będą występowały. Tym samym zakłada się, że mogą się one pojawić w szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. gdy projekt zakłada odbudowę w całości zniszczonego obiektu).

¹¹Harmonogram nakładów inwestycyjnych winien być spójny z zakresem rzeczowym przedstawionym w Studium wykonalności oraz wartościami wskazanymi we wniosku aplikacyjnym.

W przypadku wystąpienia uzasadnionych nakładów odtworzeniowych ustalając ich poziom należy pamiętać, że:

- winny stanowić wydatek rzeczywiście planowany do poniesienia,
- nie mogą stanowić 100% nakładów inwestycyjnych, oznaczałoby to bowiem, iż po całkowitym ich umorzeniu, Beneficjent planuje wykonać nową inwestycję,
- muszą mieć charakter niezbędny do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania projektu,
- muszą dotyczyć konkretnych elementów inwestycji, nie zaś bliżej nieokreślonej kwoty, czy też % całkowitej wartości projektu,
- winny być oszacowane w powiązaniu z ekonomiczną żywotnością środka trwałego.

Przedstawiając plan nakładów odtworzeniowych należy uzasadnić konieczność ich poniesienia.

!Plik Excel: Szczegółowe zestawienie przedstawiające plan nakładów odtworzeniowych należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”.

9.2.3 Prognoza przychodów operacyjnych

Ten element analizy finansowej jest wymagany jedynie w przypadku projektów, w wyniku których będą świadczone w fazie eksploatacji odpłatne usługi, bądź dostarczane odpłatnie wyroby gotowe i towary.

Z uwagi na to, iż poziom przychodów operacyjnych musi wynikać wprost z planowanej ilości sprzedaży oraz przyjętych opłat za produkty/usługi/towary przygotowanie prognozy przychodów operacyjnych obejmuje:

- opis założeń dotyczących popytu i określenie prognozy sprzedaży,
- opis założeń przyjętych do sporządzenia projekcji przychodów (ceny, taryfy itp.),
- sporządzenie projekcji przychodów operacyjnych.

Program sprzedaży¹²

W tej części analizy finansowej należy przedstawić plan sprzedaży ilościowej wyrobu/usługi/towarów w oparciu o analizę. Projekcje ilościową należy przedstawić w rozbiciu na poszczególne wyroby/usługi/towary. W przypadku podobnych wyrobów/usług/towarów można je pogrupować ze względu na charakterystyczne cechy i jednakowe jednostki miary. W konsekwencji istotnym jest:

- oszacowanie istniejącego popytu,
- prezentacja rzeczywistych danych historycznych oraz założonych trendów dotyczących prognoz popytu na wyroby/usługi/towary,
- oszacowanie przyszłego popytu oraz przedstawienie założeń dla jego wyliczenia.

Prognozowane opłaty za produkty/usługi/towary

Planowana wysokość opłat (cen, taryf), winna uwzględniać w szczególności:

- obowiązujące przepisy prawa,
- zasadę „zanieczyszczający płaci”,
- poziom akceptowalności społecznej cen mediów, usług i produktów dla gospodarstw domowych i innych odbiorców – patrz. *Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego*

¹² Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z informacjami przedstawionymi w rozdziale Wskaźniki produktu i rezultatu, analizie finansowej, ekonomicznej oraz we wniosku aplikacyjnym (w szczególności w kontekście planowanych wskaźników projektu).

w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych oraz Wytoczne JASPERS dla projektów środowiskowych, w tym projektów generujących dochód określające metodologię obliczania dochodu rozporządzalnego.

Prognoza przychodów operacyjnych

Projekcję przychodów operacyjnych należy przedstawić z wyodrębnieniem:

- rodzajów oferowanych produktów/usług/towarów (np. dostawa wody, odbiór ścieków, noclegi),
- grup odbiorców (np. indywidualni odbiorcy, przedsiębiorstwa).

!Plik Excel: Szczegółowe dane na temat programu sprzedaży, prognozy opłat (cen, taryf), oraz projekcje kształtowania się poziomu przychodów operacyjnych należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”.

9.2.4 Prognoza kosztów operacyjnych¹³

Przygotowanie prognoz kosztów operacyjnych obejmuje:

- opis założeń przyjętych do sporządzenia projekcji kosztów operacyjnych,
- sporządzenie projekcji kosztów operacyjnych w układzie rodzajowym.

Punktem wyjścia w projekcji kosztów operacyjnych winny być:

- dane historyczne kosztów, które zostały poniesione przez Beneficjenta/Operatora w ciągu trzech ostatnich lat lub dane z ostatniego dostępnego okresu,
- dane określone na podstawie najlepszej wiedzy konsultantów i dostępnych danych rynkowych w przypadku braku danych historycznych.

Planując prognozę kosztów operacyjnych należy:

- uwzględnić obowiązujące przepisy prawa,
- uwzględnić ich powiązanie z założeniami prognozy przychodów operacyjnych.

Koszty operacyjne należy przedstawić wg klasyfikacji kosztów rodzajowych, która zawierać winna pozycje:

- zużycie materiałów i energii,
- amortyzacja,
- usługi obce,
- wynagrodzenia,
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników,
- podatki i opłaty,
- pozostałe koszty rodzajowe.

Dodatkowo należy przedstawić plan remontów bieżących inwestycji w fazie eksploatacji projektu. Remonty bieżące winny zostać uwzględnione w rachunku zysków i strat w kosztach zużycia materiałów i energii oraz usług obcych,

Zużycie materiałów i energii - w tej pozycji ujmowane są koszty zużycia materiałów podstawowych (kosztów materiałów bezpośrednich), koszty materiałów o charakterze pomocniczym, koszt zużytej energii elektrycznej, opałowej, wody, gazu, paliwa

¹³ Informacje zawarte w tym punkcie winny być spójne z informacjami przedstawionymi w koncepcji technicznej, analizie finansowej, ekonomicznej oraz we wniosku aplikacyjnym.

samochodowego oraz wartość środków obrotowych zaliczanych bezpośrednio w koszty (np. materiały biurowe, opakowania itp.).

Amortyzacja - w tej pozycji ujmowane są koszty amortyzacji majątku trwałego i wartości niematerialnych i prawnych, oszacowana na podstawie poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz ekonomicznego okresu życia tego składnika oraz koszty amortyzacji od nakładów odtworzeniowych.

Wysokość amortyzacji należy ustalić:

- oddzielnie dla każdej z grup majątku trwałego,
- biorąc pod uwagę co najmniej minimalny okres amortyzacji środka trwałego wynikający z przepisów prawa.

Usługi obce - w tej pozycji ujmowane są koszty nabycia usług, świadczonych na rzecz jednostki wskutek realizacji projektu przez inne podmioty. Do tych kosztów zalicza się wydatki związane np. z najmem obiektów, leasingiem operacyjnym, remontami, serwisem i konserwacjami środków trwałych, łącznością (usługi pocztowe, telekomunikacyjne), transportem towarów i osób, dozorem mienia przez obce jednostki, doradztwem, sprzętaniem obiektów, innymi świadczeniami zaliczonymi do usług (np. usługi informatyczne, wydawnicze, szkoleniowe, pralnicze, komunalne itp.). Ich poziom należy określić w oparciu o planowane zapotrzebowanie na danego rodzaju usługi.

Wynagrodzenia - w tej pozycji ujmowane są koszty wynagrodzeń, które należy prognozować na podstawie planowanego zatrudnienia oraz przewidywanego przeciętnego wynagrodzenia brutto wynikającego z wewnętrznych uwarunkowań jednostki. Plan i harmonogram zatrudnienia winien być przyjęty w oparciu o program wykorzystania infrastruktury. Przy prognozowaniu kosztów wynagrodzeń należy pamiętać o uwzględnieniu wskaźnika realnego wzrostu wynagrodzeń, zgodnie z prognozami makroekonomicznymi, o których mowa w Podrozdziale 9.1.

Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników - w tej pozycji ujmowane są koszty ponoszone przez pracodawcę w zakresie ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na rzecz pracowników, w tym narzutów na pracę (składek ZUS, FP, FGŚP i inne) w wysokości, która wynika z obowiązujących przepisów prawa i danych finansowo-księgowych podmiotu. Podstawę obliczeń winno stanowić wynagrodzenie brutto.

Podatki i opłaty - w tej pozycji ujmowane są podatki i opłaty o charakterze kosztowym, do których zalicza się przede wszystkim: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportu, opłata za wieczyste użytkowanie gruntów, opłaty skarbowe i notarialne, opłaty środowiskowe oraz podatek VAT w części która nie podlega odliczeniu. Koszty zaliczane do tej grupy winny być ustalane, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, rozporządzeniami przedmiotowymi, uchwałami.

Pozostałe koszty rodzajowe - w tej pozycji ujmowane są koszty, które nie zostały uwzględnione powyżej, tj. m. in. składki ubezpieczeń majątkowych i osobowych, koszty podróży służbowych, koszty reprezentacji i reklamy itp.

Pozycje kosztów operacyjnych należy przedstawić w sposób szczegółowy w rozbiciu na poszczególne elementy kosztów.

!Plik Excel: Założenia przyjęte do prognozy poszczególnych pozycji kosztów operacyjnych należy przedstawić w załączniku Excel, w Arkuszu "Założenia". Szczegółowe projekcje kształtowania się poziomu kosztów operacyjnych należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”.

9.2.5 Wartość rezydualna

Wartość netto aktywów trwałych projektu wyliczona na koniec okresu odniesienia winna być uwzględniona jako **wartość rezydualna inwestycji**. Wartość rezydualną należy obliczyć metodą księgowych odpisów amortyzacyjnych wg następującej formuły:

- (+) Wartość początkowa nakładów inwestycyjnych
- (-) suma odpisów amortyzacyjnych dokonanych w okresie eksploatacji
- (+) wartość nakładów odtworzeniowych
- (-) suma odpisów amortyzacyjnych odtworzonego majątku dokonanych w okresie eksploatacji

W przypadku, w którym budynki użyteczności publicznej będące przedmiotem projektu (np. szpitale, muzea, uniwersytety) będą wykorzystywane w tym samym celu po zakończeniu okresu odniesienia i nie ma możliwości potencjalnego osiągnięcia korzyści finansowej w wyniku sprzedaży tego obiektu, można przyjąć, iż wartość rezydualna wynosi 0. Przyjmując powyższe założenie należy uzasadnić zastosowane podejście. Natomiast w przypadku gruntów należy pamiętać, iż wartość rezydualna wynosi 100% wartości początkowej.

9.2.6 Zapotrzebowanie na kapitał obrotowy netto

Ten punkt analizy finansowej jest wymagany w przypadku projektów, w których występuje istotne zapotrzebowanie na kapitał obrotowy. W przypadku projektów, w których poziom kapitału obrotowego jest niewielki bądź nie występuje, ten element można pominąć

Projekcja zapotrzebowania na kapitał obrotowy netto wynika z założonego cyklu rotacji należności, zapasów i zobowiązań (bieżących). Punktem wyjścia w projekcji winny być:

- dane historyczne kosztów, które zostały poniesione przez Beneficjent/Operatora w ciągu ostatnich trzech lat lub dane z ostatniego dostępnego okresu,
- dane określone na podstawie najlepszej wiedzy konsultantów i dostępnych danych rynkowych w przypadku braku danych historycznych.

Ponadto ustalając kapitał obrotowy netto należy wykorzystać logiczne związki i zależności między strumieniami reprezentującymi przychody i koszty, a odpowiednio – należnościami krótkoterminowymi, zapasami i zobowiązaniami bieżącymi. Projekcja zapotrzebowania na kapitał obrotowy netto winna być wyliczona w następujący sposób:

należności krótkoterminowe - cykl odnoszony do przychodów operacyjnych

$$\text{Wskaźnik cyklu rotacji należności krótkoterminowych} = \frac{\text{Należności krótkoterminowe} \times 365 \text{ dni}}{\text{Przychody operacyjne}}$$

zapasy - cykl odnoszony do kosztów operacyjnych (bez kosztów amortyzacji, wynagrodzeń oraz świadczeń na rzecz pracowników)

$$\text{Wskaźnik cyklu rotacji zapasów} = \frac{\text{Zapasy} \times 365 \text{ dni}}{\text{Koszty operacyjne pomniejszone o amortyzację i wynagrodzenia z narzutami}}$$

zobowiązania bieżące - cykl odnoszony do sumy kosztów operacyjnych (bez kosztów amortyzacji)

$$\text{Wskaźnik cyklu rotacji zobowiązań krótkoterminowych} = \frac{\text{Zobowiązania} \times 365 \text{ dni}}{\text{Koszty operacyjne pomniejszone o amortyzację}}$$

!Plik Excel: Założenia przyjęte do prognozy kapitału obrotowego netto należy przedstawić w załączniku Excel, w Arkuszu "Założenia". Szczegółowe projekcje kształtowania się poziomu kapitału obrotowego netto należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”

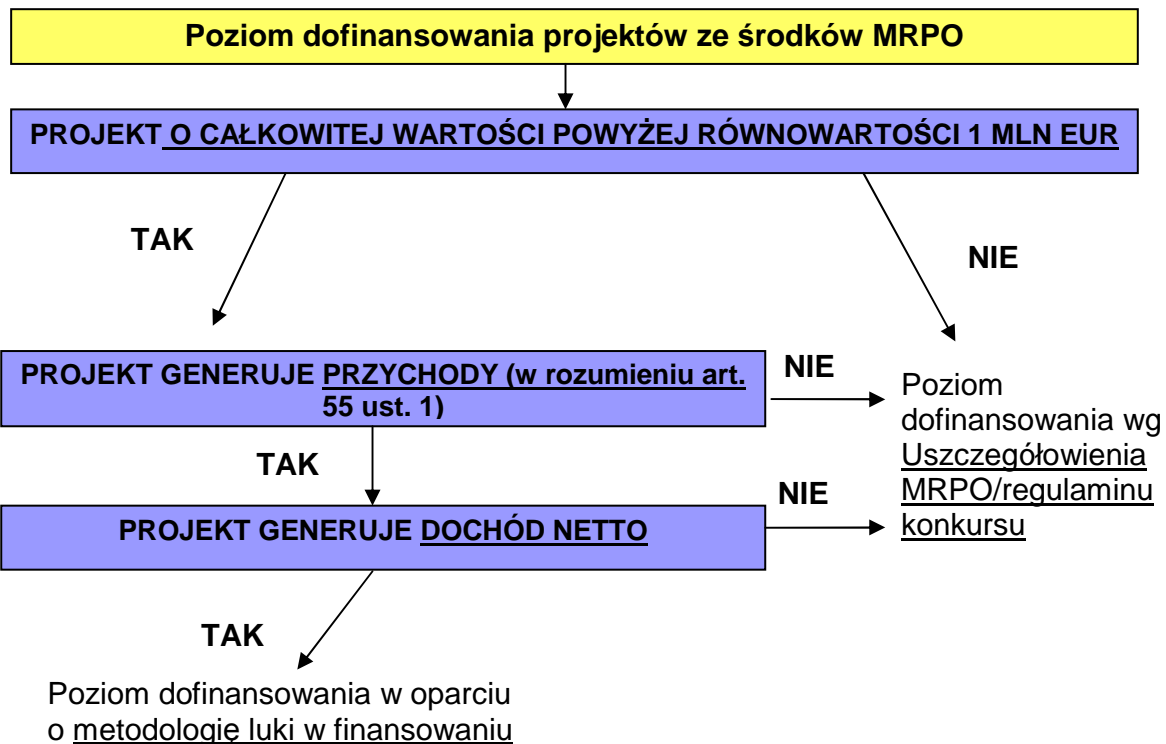
9.3 Ustalenie poziomu dofinansowania projektu z MRPO

Beneficjent na potrzeby ustalenia właściwego poziomu dofinansowania winien odpowiedzieć na następujące pytania, w kolejności jak poniżej:

Odpowiedź (TAK/NIE)	Sposób postępowania
Pytanie nr 1. Czy całkowita wartość projektu przekracza równowartość 1 mln euro ¹⁴ ?	
TAK	Należy przejść do pytania nr 2.
NIE	Do projektu ma zastosowanie poziom dofinansowania wyznaczony w Uszczegółowieniu do MRPO/regulaminie konkursu.
Pytanie nr 2. Czy projekt generuje przychody, zgodnie z art. 55 ust. 1 ¹⁵ ?	
TAK	Należy przejść do pytania nr 3.
NIE	Do projektu ma zastosowanie poziom dofinansowania wyznaczony w Uszczegółowieniu do MRPO/regulaminie konkursu.
Pytanie nr 3. Czy projekt generuje dochód netto po zdyskontowaniu, tj. czy występuje nadwyżka przychodów operacyjnych z projektu nad kosztami operacyjnymi (bez amortyzacji)?	
TAK	Ustalenie poziomu dofinansowania w oparciu metodologię luki w finansowaniu.
NIE	Do projektu ma zastosowanie poziom dofinansowania wyznaczony w Uszczegółowieniu do MRPO/regulaminie konkursu.

¹⁴ W celu ustalenia, czy całkowity koszt danego projektu przekracza próg 1 mln EUR, należy zastosować kurs wymiany EUR/PLN, stanowiący średnią miesięcznych obrachunkowych kursów stosowanych przez Komisję Europejską z ostatnich sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie (miesięczne obrachunkowe kursy wymiany stosowane przez Komisję Europejską publikowane są na stronie: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/index.cfm?fuseaction=currency_historique¤cy=153&Language=en).

¹⁵ Przy obliczaniu przychodów bierze się pod uwagę przychody, które pochodzą z opłat ponoszonych bezpośrednio przez korzystających.

Projekty nie generujące przychodów, o których mowa w artykule 55 ust.1 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 z późn. zm.

Jeżeli całkowita wartość projektu nie przekracza równowartości 1 mln EUR lub/i projekt nie generuje przychodów, o których mowa w artykule 55 ust.1 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 poziom dofinansowania winien zostać ustalony zgodnie z pułapami wyznaczonymi w Uszczegółowieniu do MRPO/regulaminu konkursu, tzn.:

$$\text{Dofinansowanie UE} = K_{kw} \times \text{Max}W_F \quad [1]$$

gdzie:

K_{kw} - wysokość kosztów kwalifikowanych projektu,

$\text{Max}W_F$ - maksymalna stopa współfinansowania określona w Uszczegółowieniu do MRPO/regulaminie konkursu.

Wartość dofinansowania wyliczona w powyższy sposób stanowi maksymalny poziom dofinansowania projektu ze środków UE.

Projekty generujące przychody, o których mowa w artykule 55 ust.1 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 z późn. zm.

Jeżeli całkowita wartość projektu równowartość 1 mln EUR i projekt generuje przychody, o których mowa w artykule 55 ust.1 Rozporządzenia Rady (WE)1083/2006 z późn. zm., w celu ustalenia właściwego poziomu dofinansowania, **należy postępować w następujący sposób:**

KROK 0 - Ustalenie czy projekt generuje DOCHÓD NETTO

DOCHÓD NETTO = zdyskontowane:

- (+) przychody operacyjne
- (-) koszty operacyjne
- (-) nakłady odtworzeniowe

(-) zmiany w kapitale obrotowym netto

!Plik Excel: Obliczenia w zakresie dochodu netto należy przeprowadzić w załączniku Excel w Arkuszu „Luka w finansowaniu”.

W przypadku, gdy zdyskontowane koszty operacyjne (wraz z nakładami odtworzeniowymi i zmianami w kapitale obrotowym netto) są wyższe niż zdyskontowane przychody (w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006), **projekt nie stanowi projektu generującego dochód** (bez względu na wielkość wartości rezydualnej).

Natomiast w przypadku, gdy zdyskontowane koszty operacyjne są niższe niż zdyskontowane przychody operacyjne (w rozumieniu art.55 ust.1 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) **projekt stanowi projekt generujący dochód netto**. Zgodnie z art.55 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 przy obliczaniu poziomu dofinansowania należy zastosować metodologię luki w finansowaniu, powiększając zdyskontowany dochód netto **DN_{zd}** o wartość rezydualną.

LUKA W FINANSOWANIU = zdyskontowane:

- (+) przychody operacyjne
- (-) koszty operacyjne
- (-) nakłady odtworzeniowe
- (-) zmiany w kapitale obrotowym netto
- (+) wartość rezydualna

Ustalając poziom dofinansowania należy pamiętać, iż:

- przy obliczaniu dochodu netto nie bierze się pod uwagę przychodów, które nie pochodzą z opłat ponoszonych bezpośrednio przez korzystających.
- **w przypadku niektórych typów projektów, obejmujących np. termomodernizację lub modernizację, ich realizacja może spowodować oszczędność kosztów operacyjnych w stosunku do „scenariusza bez projektu”. Dla projektów o których mowa w art. 55 ust. 1 oszczędność kosztów operacyjnych powinna zostać uwzględniona w analizie luki w finansowaniu** chyba, że nastąpi równoważne zmniejszenie środków dotychczas otrzymywanych od podmiotów publicznych, np. dotacji na działalność operacyjną, co zostanie wykazane w analizie. Natomiast w sytuacji, gdy realizacja projektu spowoduje oszczędność kosztów operacyjnych, ale projekt ten nie będzie generować przychodów w rozumieniu art.55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 Beneficjent przyjmuje poziom dofinansowania wyznaczony w Uszczegółowieniu MRPO/regulaminie konkursu.

OBLICZENIE DOFINANSOWANIA MRPO

KROK 1. Określenie wskaźnika luki finansowej

$$L_F = \frac{NK}{NI_{zd}} \quad [2]$$

gdzie:

- L_F - wskaźnik luki w finansowaniu
- NI_{zd} - suma zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych projektu
- NK - wysokość zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych, które nie znalazły pokrycia w sumie zdyskontowanych dochodów netto

$$NK = NI_{zd} - DN_{zd} \quad [3]$$

DN_{zd} - suma zdyskontowanych dochodów netto (suma zdyskontowanych przychodów operacyjnych w rozumieniu art. 55 Rady (WE) nr 1083/2006 oraz zdyskontowana wartość rezydualna pomniejszone o zdyskontowane koszty operacyjne (bez amortyzacji), nakłady odtworzeniowe oraz zmianę w kapitale obrotowym netto).

$$DN_{ZD} = \sum_{t=1}^n \left(DN_t \times \frac{1}{(1+r)^t} \right) \quad [4]$$

gdzie:

r - finansowa stopa dyskontowa
n - długość okresu odniesienia
t = 1,,n - kolejne lata okresu odniesienia

$$NI_{ZD} = \sum_{t=1}^n \left((NI_t + \Delta KO_t) \times \frac{1}{(1+r)^t} \right) \quad [5]$$

KROK 2. Maksymalny udział UE w wydatkach kwalifikowanych

$$\text{Max}W_F = (\text{należy wpisać stopę z Uszczegółowienia MRPO/regulaminu konkursu}) \quad [6]$$

KROK 3. Określenie wskaźnika rzeczywistego poziomu dofinansowania ze środków MRPO

$$\text{Wrz}_F = L_F \times \text{Max}W_F \quad [7]$$

gdzie:

Wrz_F - wskaźnik rzeczywistego poziomu dofinansowania ze środków MRPO

KROK 4. Określenie rzeczywistej kwoty dofinansowania („kwoty decyzji”)

$$\text{KD} = K_{kw} \times \text{Wrz}_F \quad [8]$$

!Plik Excel: Obliczenia poziomu dofinansowania w oparciu o metodologię luki w finansowaniu należy przeprowadzić w załączniku Excel w Arkuszu „Luka w finansowaniu”.

9.4 Obliczenie wskaźników efektywności finansowej

Podstawą obliczenia wskaźników efektywności są przepływy środków pieniężnych projektu ustalone jako różnica pomiędzy wpływami i wydatkami projektu w kolejnych latach okresu odniesienia.

Podstawą obliczeń wskaźników efektywności finansowej są przepływy środków pieniężnych dla inwestycji stanowiące różnicę pomiędzy przepływami pieniężnymi dla „scenariusza z projektem” oraz „scenariusza bez projektu”.

I. Wskaźniki efektywności finansowej inwestycji, tj.:

- finansowa bieżąca wartość netto (**FNPV/C**),
- finansowej stopy zwrotu (**FRR/C**),
- wskaźnika Korzyści/Koszty z inwestycji (**B/C-C**),

Wskaźniki efektywności finansowej inwestycji są obliczane z perspektywy całości inwestycji, bez względu na to, jak jest ona finansowana oraz z perspektywy podmiotu odpowiedzialnego za jego realizację. Wskaźniki te obrazują zdolność wpływów z projektu do pokrycia wydatków w okresie odniesienia.

Do wyliczenia wskaźników efektywności finansowej z inwestycji stosuje się następujące kategorie strumieni pieniężnych:

- po stronie wpływów - przychody operacyjne w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, wartość rezydualną,
- po stronie wydatków - nakłady inwestycyjne, nakłady odtworzeniowe, koszty operacyjne (bez amortyzacji) - w tym podatek dochodowy i inne podatki bezpośrednie, o ile stanowią rzeczywisty wydatek w ramach projektu, kapitał obrotowy netto.

II. Wskaźniki efektywności finansowej z kapitału własnego (krajowego), tj.:

- finansowa bieżąca wartość netto kapitału własnego (**FNPV/K**),
- finansowej stopy zwrotu kapitału własnego (**FRR/K**),
- wskaźnika Korzyści/Koszty kapitału własnego (**B/C-K**).

Przy ustalaniu tych wskaźników należy wyeliminować z przepływów wysokość nakładów sfinansowanych środkami MRPO. Wkład kapitałowy powinien być uwzględniany na dzień, w którym został rzeczywiście wpłacony na rzecz projektu lub zwrócony (w przypadku pożyczek, kredytów).

Powyższe wskaźniki oblicza się na podstawie tej samej prognozy przepływów pieniężnych jak w przypadku wskaźników efektywności finansowej z inwestycji z pewnymi modyfikacjami, tj.:

- nakłady pokazuje się bez części sfinansowanej środkami MRPO,
- nakłady sfinansowane kredytami, pożyczką bądź innymi zobowiązaniami finansowymi uwzględnia się dopiero w momencie spłaty zaciągniętych zobowiązań.

Do wyliczenia wskaźników efektywności finansowej z kapitału stosuje się następujące kategorie strumieni pieniężnych:

- po stronie wpływów - przychody operacyjne w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, wartość rezydualną,
- po stronie wydatków: koszty operacyjne (bez amortyzacji) - w tym podatek dochodowy i inne podatki bezpośrednie, o ile stanowią rzeczywisty wydatek w ramach projektu, koszty finansowe, spłata kredytów/pożyczek, nakłady inwestycyjne (kapitał własny prywatny, wolne środki Beneficjenta) oraz krajowy wkład publiczny (na poziomie lokalnym, regionalnym i centralnym), nakłady odtworzeniowe, kapitał obrotowy netto, inne wydatki.

UWAGA: W przypadku, gdy poziom dofinansowania ze środków MRPO na lata 2007-2013 będzie wynosił 100% kosztów kwalifikowanych, przy jednoczesnym braku kosztów niekwalifikowalnych należy wyliczyć tylko wskaźniki efektywności finansowej inwestycji (pomijając wyliczenia wskaźników efektywności finansowej kapitału własnego).

! Plik Excel: Obliczenia powyższych wskaźników należy przeprowadzić w załączniku Excel w Arkuszu „Wyniki”.

9.5 Źródła finansowania projektu i weryfikacja finansowej trwałości dla scenariusza z projektem

9.5.1 Źródła finansowania

W tym punkcie należy przygotować analizę dostępnych źródeł finansowania projektu, poprzez określenie możliwej do osiągnięcia struktury finansowania projektu. W przypadku, gdy Beneficjent będzie korzystał z kredytów należy podać warunki kredytowe, a w szczególności:

- kwotę kredytu,
- oprocentowanie kredytu (należy również określić czy będzie ono stałe, czy zmienne),

- okres kredytowania (wyrażony w miesiącach),
- prowizję za udzielenie kredytu,
- rodzaj spłat (miesięczne, kwartalne, roczne),
- okres karencji w spłacie (o ile się przewiduje),
- inne.

Ponadto analiza winna obejmować zagadnienie finansowania pomostowego, niezbędnego do finansowania projektu w czasie oczekiwania na przekazanie transzy dofinansowania. Tym samym należy przedstawić:

- wiarygodne źródła finansowania pomostowego wraz z kosztem jego pozyskania,
- czynności, które zostały już podjęte w celu pozyskania wskazanych środków (np. Beneficjent posiada promesę kredytową, otwartą linię kredytową).

Dodatkowo należy przedstawić ocenę możliwości finansowych i analizę zdolności do zaciągania zobowiązań finansowych przez Beneficjenta/Operatora. W przypadku projektów realizowanych w ramach partnerstwa należy analizę przeprowadzić dla podmiotu zaciągającego zobowiązania finansowe w ramach projektu.

!Plik Excel: Założenia przyjęte w zakresie źródeł finansowania należy przedstawić w załączniku Excel, w Arkuszu "Założenia". Szczegółowe projekcje kształtowania się poziomu dostępnych źródeł należy przedstawić w załączniku Excel w Arkuszu „Obliczenia własne”.

9.5.2 Trwałość finansowa dla scenariusz z projektem

Weryfikacja trwałości finansowej polega na zbadaniu salda niezdyskontowanych skumulowanych przepływów pieniężnych. **Projekt uznaje się za trwały finansowo, jeżeli saldo to jest większe bądź równe zeru we wszystkich latach analizą okresu odniesienia.**

Dla celów weryfikacji trwałości finansowej należy zastosować model dla „scenariusza z projektem”(tj. „podmiot z projektem” lub „działalność gospodarcza z projektem”), uwzględniając:

Po stronie **WYDATKÓW:**

- Całkowite nakłady inwestycyjne podmiotu/działalności,
- Nakłady odtworzeniowe podmiotu/działalności,
- Zmiany w kapitale obrotowym podmiotu/działalności,
- Docelowe koszty operacyjne (bez amortyzacji) podmiotu/działalności,
- Koszty finansowe podmiotu/działalności,
- Spłata kredytów /pożyczek podmiotu /działalności,
- Inne wydatki podmiotu lub prowadzonej działalności.

Po stronie **WPLYWÓW:**

- Docelowe przychody operacyjne podmiotu/działalności,
- Odnosne źródła finansowania dla podmiotu/ działalności: nakładów inwestycyjnych, odtworzeniowych, kosztów operacyjnych, finansowych, rat kredytowych itp.,
- Źródła finansowania (poszczególnych kategorii wydatków, którymi mogą być np.: środki własne Beneficjenta, środki własne Operatora, środki partnerów, dotacje celowe, subwencje, kredyty i inne).

!Plik Excel: Obliczenia wskaźników należy przeprowadzić w załączniku Excel w Arkuszu „Wyniki”.

9.6 Pro forma sprawozdania finansowe

Dla wszystkich projektów należy przygotować pro forma sprawozdanie z przepływów pieniężnych podmiotu/prowadzonej działalności zgodne z wymogami ustawy o rachunkowości.

Punktem wyjścia do sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych jest pozycja zysk/strata netto. Dopuszcza się wyliczenie pozycji zysk/strata netto metodą uproszczoną, jako różnicę przychodów i kosztów operacyjnych.

Sporządzając sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy pamiętać o poprawnym ujęciu dofinansowania MRPO. W przypadku zastosowania uproszczonej metody ustalenia pozycji zysk/strata netto należy pamiętać, iż w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych nie będziemy mieć do czynienia z korektą o rozliczenie dofinansowania MRPO.

Sprawozdania winny wskazywać przepływy pieniężne dla „scenariusza bez projektu”, „scenariusza z projektem” oraz dla „projektu”, stanowiącego różnicę pomiędzy przepływami pieniężnymi dla „scenariusza z projektem” oraz „scenariusza bez projektu”.

!Plik Excel: Projekcje sprawozdań należy przeprowadzić w załączniku Excel w Arkuszu „Wyniki”.

10 Analiza kosztów i korzyści

W przypadku projektów nie zaliczanych do dużych, zgodnie z art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z późn. zm., możliwe jest sporządzenie analizy kosztów i korzyści w sposób uproszczony, tj. poprzez opisanie a następnie kwantyfikację (o ile to możliwe) środowiskowych, gospodarczych i społecznych skutków projektu.

Przy czym powyższe nie wyklucza możliwości przygotowania analizy kosztów i korzyści w szerszym zakresie np. w formie analizy ekonomicznej.

Wzory tabel do analizy finansowej

Opis zawartości oraz sposobu wypełniania załącznika:

- **Arkusz nr 1 „Założenia - scenariusz bez projektu” i nr 2 „Założenia - scenariusz z projektem”.** Arkusze z założeniami przeznaczone są do określenia wielkości będących podstawą szacowania wpływów i wydatków projektu - powinny zawierać odrębnie wprowadzane dane (zarówno założenia opisowe, jak i dane liczbowe).

W przedmiotowych arkuszach zamieszczono:

Tabela I. Założenia do projekcji dla "scenariusza bez projektu"
Tabela II. Założenia do projekcji dla "scenariusza z projektem"

- **Arkusz nr 3 „Obliczenia własne”.** W Arkuszu tym Beneficjent winien zamieścić obliczenia własne wynikające z wcześniej postawionych założeń. W tabelach przedstawionych w tym Arkuszu nie należy wprowadzać odrębnie żadnych danych, winny być one powiązane formułami z Arkuszami Założenia do projekcji dla "scenariusza bez projektu" oraz Założenia do projekcji dla "scenariusza z projektem".
- **Arkusz nr 4 „Wyniki”.** W Arkuszu tym zamieszczone są tabele obliczeniowe, na potrzeby ustalenia wielkości przepływów finansowych, wyliczenia wskaźników efektywności inwestycji i kapitału własnego, prezentacji pro-forma sprawozdań finansowych. Cała zawartość Arkusza „Wyniki” powinna być pobierana albo z Arkusza „Obliczenia własne”, albo z Arkuszy prezentujących Założenia do projekcji dla "scenariusza bez projektu" oraz Założenia do projekcji dla "scenariusza z projektem".

W przedmiotowym arkuszu zamieszczono

Analiza finansowa

Tabela I. Nakłady inwestycyjne i odtworzeniowe
Tabela II. Przychody i koszty operacyjne
Tabela III. Kapitał obrotowy netto
Tabela IV. Pozostałe wielkości finansowe
Tabela V. Pro forma sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych scenariusz bez projektu
Tabela VI. Pro forma sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych scenariusz z projektem
Tabela VII. Pro forma sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – Projekt UE
Tabela VIII. Finansowa efektywność inwestycji - Projekt UE
Tabela IX. Finansowa efektywność kapitału - Projekt UE
Tabela X Weryfikacja trwałości finansowej – scenariusz z projektem

Analiza ekonomiczna

Tabela XI. A) Ekonomiczna analiza kosztów i korzyści Projekt UE – ENPV i ERR
Tabela XI. B) Ekonomiczna analiza kosztów i korzyści Projekt UE – B/C

- **Arkusz nr 5 „Luka w finansowaniu”.** Arkusz zawiera tabele obliczeniowe dla potrzeb ustalenia wielkości dofinansowania UE w oparciu o wskaźnik luki w finansowaniu, stosowany w odniesieniu do projektów generujących dochód netto i nie podlegających zasadom pomocy publicznej.

W przedmiotowym arkuszu zamieszczono

Tabela XII. Obliczenia zdyskontowanego dochodu netto
Tabela XIII. Ustalenia dochodu netto na potrzeby obliczenia wskaźnika luki w finansowaniu

Tabela XIV. Obliczenia zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych

Ponadto Arkusz zawiera przykład obliczeniowy prezentujący sposób wyliczenia wkładu z funduszy UE w oparciu o wskaźnik luki w finansowaniu.